

De taart van Tamid

- Ria Massy

Korte inhoud van het boek

Tamid, Fatna en Aras leven nu in ons land. Ze komen naar hier om te trouwen. Of ze moesten vluchten. Hier is geen geweld, wel zijn er een andere taal en andere gewoontes. En er is het gemis van de familie die achterbleef.

Inhoudsopgave van het lespakket

Voorlezen	p 2*
Tekst proeven	p 3*
Welk beeld hebben we van Syrië?	p 3*
Geen vriendelijk woord	p 3*
Stil	p 4*
Afval	p 4*
Hoe gaat het?	p 5*
Meer leestips	p 6
De mooiste zin	p 7*
Wachten – emoties	p 8*
Wachten – tips	p 9*
Lestips over evalueren	p 9*
Bijlagen	p 10

* Om deze activiteiten te doen in een les, hoef je niet het hele boek te lezen.

Voor wie is dit lespakket?

In alle lespakketten spreken wij over 'cursisten', die les volgen in het volwassenenonderwijs. Toch zijn de meeste lestips ook heel goed bruikbaar voor leerlingen in het secundair onderwijs (OKAN, BuSo, BSO-PAV en vaak ook TSO).

Dit lespakket kan je downloaden via www.wablieft.be. Eerst vind je de lestips, achteraan eventuele bijlagen.

Een Wablieft-boek is ook een luisterboek

Een Wablieft-boek is ideaal voor wie niet zo vlot leest of voor wie niet graag leest. Je kan er ook de luistercd bij gebruiken. Dit kan vooraf (om al te horen waar het over gaat), maar ook tijdens of na het lezen. Laat gedurende de lessen je cursisten experimenteren met deze verschillende manieren. Welke vinden ze het leukste?

Introductie

OVER LEZEN IN DE KLAS

Een volledig boek lezen is een grote opgave. Veel cursisten zullen thuis niet de tijd (kunnen) maken om een boek te lezen. Dus maak je best gebruik van de tijd die je hebt met cursisten. Maak je cursisten warm met stukken tekst. Misschien lezen ze zelf een heel boek, misschien niet. Dat is niet erg.

Er zijn verschillende manieren om met cursisten dit boek te 'lezen'. De luister-cd is daarbij een grote hulp. Eerst luisteren, dan lezen. Of ook: eerst lezen, dan luisteren. Luisteren en lezen tegelijk. Aarzel niet om de tekst meerdere keren te laten beluisteren of lezen. Werk in elk geval in stukken, zodat de lezers het overzicht niet verliezen.

OVER VOORLEZEN

Voorlezen is een prettige manier om teksten aan te brengen, ook voor tieners, volwassen cursisten en senioren. Maar voorlezen is meer! Luisteren naar een boeiend voorgelezen tekst verhoogt de concentratie en brengt nieuwe woorden aan. De les beginnen met voorlezen is rust scheppen. Voorlezen tussen twee inspannende opdrachten is een manier om de aandacht weer naar jou en/of naar de les te trekken.

Daarom suggereren we een voorleesfragment. Een fragment dat nieuwsgierig maakt, maar niks verklapt. Een fragment dat ook los van het boek verstaanbaar is.

Een voorleesfragment hoeft geen verwerking. Het mag er zijn op zich. Wie toch graag kort iets doet met de tekst, vindt hier suggesties.

voorleesfragment: hoofdstuk 8 – 10 (p. 18 – 25)

Vraag: wat raakt jou?

Vraag wat de cursisten weten van het hoofdpersonage Tamid. Stimuleer hen te spreken over feiten (hij komt uit Syrië), interpretaties (waarom is zijn broer niet bereikbaar?) en gevoelens (vind je hem sympathiek?).

Voor achtergrondinformatie en meer lestips over voorlezen en genieten van teksten:

Lees ook de hoofdstukken 'voorlezen', 'vrij lezen' en 'leesclub' in onze [Introductiemap 'Omdat lezen leuk is'](#).

Lessuggesties bij hoofdstuk 1 - 5

Doelen: teksten proeven, voelen, aanvoelen
mening en gevoelens formuleren
informatie opzoeken in verschillende bronnen
verbaal en non verbaal taalgebruik
woorden proeven
creativiteit, expressie
informatie begrijpen in een tabel, schema

1. INSTAPFASE

Stap 1: Sta stil bij de laatste alinea van p 6: 'Ik doe ook mijn best [...] Dat is niet waar.' Lees deze alinea (opnieuw) voor. Stel daarna geen vraag, hou het stil. Allicht komt er een reactie uit de groep. Als er geen spontane reactie komt, vraag dan:

- Wat gebeurt er hier?
- Welke emoties roept dat op bij jou?
- Kan je uitleggen waarom dit stukje deze emotie oproept?

Hou er rekening mee dat de derde vraag de aanleiding is om het fragment in verband te brengen met het eigen leven van deelnemers, met andere teksten of andere films, met eerder gelezen stukken, met gedachten die al eerder verwoord werden... De kracht van praten over teksten ligt erin ruimte te geven voor deze verbanden, mensen aan 't woord te laten, en telkens weer terug te grijpen naar de tekst.

Alternatief voor stap 1: Sta stil bij de laatste alinea van hoofdstuk 2: 'Soms is het heel koud in zijn hart. [...] Maar dat helpt niet.'

Aanpak: zie stap 1.

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Suggestie 1: De cursisten zoeken informatie op over Syrië / Aleppo. Dat kan online of in (oude) kranten. Of breng archiefteksten mee uit Wablief. Die vindt u hier: <http://www.wablief.be/krant/archief>.

Gesprek: Wat weten we over Syrië? Welk beeld hebben we van Syrië?

Suggestie 2: 'Maar kurwa is geen vriendelijk woord. Dat hoort hij!' Laat de cursisten een fragment beluisteren (zonder beeld) in een taal die ze niet kennen.

Gesprek: Waarover praten deze mensen? Welk soort gesprek is dit? Wie praat er? Hoe voelen ze zich? Waarom denk je dat?

mogelijke fragmenten:

<https://www.youtube.com/watch?v=WJXIT6COBX4> (Roemeens)

<https://www.youtube.com/watch?v=mwac0tWgADI> (Portugees)

<https://www.youtube.com/watch?v=K2bhNzW1Nso> (Zweeds)

<https://www.youtube.com/watch?v=xD8JGKqMCXM> (Hongaars)

https://www.youtube.com/watch?v=_rBpsw7hccc (Italiaans?) bijvoorbeeld vanaf 2'45"

Suggestie 3: Sta stil bij de laatste zinnen van hoofdstuk 3: 'Stil is het moment na de bom. Als het leven stopt.'

Maak het een minuut stil in de groep.

Gesprek: Wanneer is het nog stil? Is stil altijd negatief? Wanneer is stil positief? Voelt dat voor iedereen hetzelfde aan, of is dat persoonlijk?

Mogelijkheid: laat cursisten een collage maken rond het woord stilte. Dat kan met lijm en papier, maar bijvoorbeeld ook op Pinterest.

Suggestie 4: Bekijk samen de afval-ophaalkalender. Lees de tabel. Staat er nog meer informatie op? Waar kan je terecht als je nog vragen hebt?

Welk afval hoort in welke zak?

Wat doe je met batterijen ... (dingen die niet opgehaald worden)?

Zoek informatie op over het containerpark.

Is een groepsbezoek aan het containerpark mogelijk?

Lessuggesties bij hoofdstuk 7

Doelen: gevoelens verwoorden
vragen naar elkaars gevoelens

1. INSTAPFASE

Stap 1: Tamid zegt altijd 'goed'. Doen de cursisten dat ook? Altijd? Tegen wie wel, tegen wie niet? Waarom?

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Suggestie: De West-Vlaamse campagne 'Oe ist?' wil mensen aanmoedigen meer te praten met elkaar en beter te luisteren naar elkaar. Op de website staan tips, leuke filmpjes, cijfers, informatie. Je kan er ook promotiemateriaal bestellen.

<http://deredactie.be/permalink/2.36535?video=1.2153923>

<http://www.oeist.be>

Bij het hele verhaal: tips voor wie meer wil lezen over dit thema

<http://www.nederlandslezen.be/#28>

De aankomst

auteur: Shaun Tan

uitgeverij: Querido

jaar uitgave: 2008

<http://www.nederlandslezen.be/#207>

Neeland

auteur: Nic Balthazar

fotograaf: NYKLYN

uitgeverij: Lannoo

jaar uitgave: 2013

<http://www.nederlandslezen.be/#192>

Enkele reis Europa

auteur: Willemijn Steutel

uitgeverij: Eenvoudig Communiceren

jaar uitgave: 2009

<http://www.nederlandslezen.be/#105>

Niemand weet dat ik een mens ben: minderjarige vluchtelingen en hun verhaal

auteur: Erwin Mortier

fotograaf: Lieve Blancquaert

uitgeverij: De Bezige Bij

jaar uitgave: 2010

Verhaal: Fatna en Omar

Lessuggesties bij hoofdstuk 6 - 9

Doelen: leesplezier – leesverdieping
creativiteit en expressie
groepsgevoel, elkaar (leren) kennen
fantasie

1. INSTAPFASE

Kopieer het stuk voor iedereen, zodat de cursisten ermee kunnen werken. Letterlijk en figuurlijk.

Stap 1: Lees het uitgekozen stukje voor. Laat de cursisten het herlezen.

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 2: Vraag de cursisten om de mooiste zin in de tekst aan te duiden. Het kan zijn dat de inhoud aanspreekt of de manier van omschrijven. Het kan een grappige zin zijn. Of een moeilijke zin die ze toch hebben kunnen lezen (succeservaring).

Mogelijkheden:

- De cursisten lezen hun mooiste zin voor (geef eerst oefentijd indien nodig) en vertellen aan de groep wat ze zo mooi vinden.
- De cursisten schrijven hun mooiste zin op een blad en maken er met kleur, lettertype, collage, foto's, een expressiewerk van. De bladen worden opgehangen in het lokaal.
- De cursisten knippen hun zin uit, stoppen hem in een envelop en de enveloppen in een doos. Niemand weet wie welke zin in de doos gestoken heeft. De enveloppen worden één voor één uit de doos gehaald. Van wie zou deze zin zijn? Waarom?
- Zou jouw zin de titel van het boek kunnen zijn? Waarom wel, waarom niet?
- Zou deze zin in een ander boek kunnen staan? Welk boek? (fantasie-oefening)

Verhaal: Wachten op mama
Lessuggesties bij hoofdstuk 4 - 6

Doelen: een redenering volgen
een redenering verwoorden
leesplezier – leesverdieping
mondeling of schriftelijk een situatie omschrijven
zich inleven in emoties

1. INSTAPFASE

Stap 1: Sta stil bij de zin 'Als ik niet wacht, komt mama niet.'

Gesprek: Wat denkt Aras? Wat denk je daar zelf van? Begrijp je Aras?

Stap 2: Lees de tekst opnieuw. (Zorg ervoor dat de cursisten de tekst zelf op papier hebben.)

Opdracht: Duid de zinnen aan die jou raken.

Gesprek: over de zinnen die de cursisten aangeduid hebben.

2. AANBOD- EN OEFENFASE

Stap 3: Lees het gedicht van bijlage 2. Geef de cursisten de tekst en lees het nog een keer voor. Cursisten mogen reageren, maar het moet niet. Lees het gedicht gerust een derde keer voor, als de cursisten daar deugd van hebben.

Sta stil bij: op wie wacht de schrijver? Hoe voelt hij zich?

Stap 4: In bijlage 1 vindt u foto's van wachtende mensen. Geef de foto's aan de cursisten. Elk een foto, per twee of in groepjes.

Opdracht: Waarop wachten deze mensen? Vertel of schrijf erover.

Gesprek: Welke emoties zie je op de foto's? Waarom is de ene wachtende mens blij, de andere boos, nog een andere droevig of bang? Ken je nog meer voorbeelden?

Verhaal: Wachten op mama
Lessuggesties bij hoofdstuk 10 - 11
Doelen: een beleving verwoorden
een advies verwoorden

1. INSTAPFASE

Stap 1: Papa helpt Aras wachten.

Vraag: Hoe? Heb je zelf al eens afgeteld? Hoe?

2. AANBOD- EN OEFENFASE

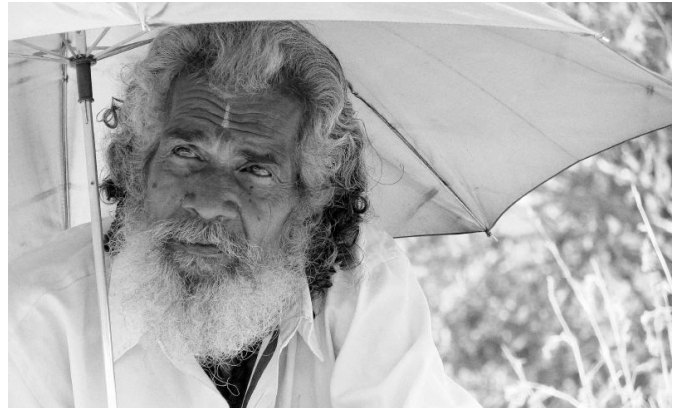
Stap 2: Wachten duurt lang.

Gesprek: Hoe kan je het wachten inkorten? Je kan afleiding zoeken. Of aftellen. Of je kan iets ondernemen (telefoneren naar de dokter bijvoorbeeld). Wachten de cursisten ergens op? Geef elkaar tips.

Lestips over evalueren:

Lees het hoofdstuk 'evaluatie' uit de [Introductiemap 'Omdat lezen leuk is'](#).

Bijlage 1

Bijlage 2

Twee nachten
als alle mensen op de wereld
echt allemaal en tegelijk
dezelfde kant op lopen
tolt de aarde dan
iets sneller rond
en mijn hoofd wat minder
ik wil dat graag
omdat ik veel te lang moet wachten
tot ik je overmorgen weer zal zien
ik weet
twee nachten duurt twee nachten
maar het lijken er wel tien

Hans Hagen